

VII Sympozjum Historia Elektryki

Rzeszów, 20-21 września 2024

doi: 10.32016/1.77.38

JUBILACI ROKU 2025 - WYBITNI ELEKTRYCY WROCŁAWSCY

Andrzej KORCZEWSKI¹, Zbigniew LUBCZYŃSKI²

1. Komisja Historyczna Oddziału wrocławskiego SEP
tel. 785 392 680 e-mail: jedrus.korczewski@gmail.com
2. Komisja Historyczna Oddziału wrocławskiego SEP
tel. 609 715 549 e-mail: z.lubcz@gmail.com

Streszczenie: Artykuł przedstawia działalność Oddziału wrocławskiego SEP służącą upamiętnieniu najwybitniejszych elektryków wrocławskich oraz obchody jubileuszy planowane w 2025 r. Prezentowane są także sylwetki Jubilatów.

Słowa kluczowe: Wrocław, profesorowie Politechniki, jubileusze.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Statut Stowarzyszenia Elektryków Polskich w §8 pkt 3 formułuje następujące zadanie: popularyzowanie elektryki, jej historii i twórców - szczególnie polskich, dbałość o zabytki techniki, pamięć jej twórców, w tym o ich pomniki i groby.

W Oddziale Wrocławskim SEP od lat staramy się realizować to zadanie m.in. przez stosowne wydawnictwa, publikacje, inicjowanie nadawania budynkom i salom wykładowym imion wybitnych elektryków wrocławskich i upamiętniania przez tablice pamiątkowe.

Wśród wydawnictw Oddziału należy wymienić 4 tomy *Sownik biograficznego zasłużonych elektryków wrocławskich* wydawanych kolejno pod hasłem: ocalić od zapomnienia:

- Tom I, wydany w 1977 r. zawiera 58 biogramów osób nieżyjących;
- Tom II wydany w 2001 r. zawiera 31 biogramów osób nieżyjących i 31 biogramów osób żyjących w czasie ukazania się tego tomu. Wydawnictwo redagował zespół Komisji Historycznej Oddziału w składzie: Tadeusz Kalinowski, Stefan Sokolnicki, Ryszard Sroczynski, Michał Wiland przy współpracy Zbigniewa Zielińskiego;
- Tom III wydany w 2005 r. zawiera 13 biogramów osób nieżyjących i 28 biogramów osób żyjących w czasie ukazania się tomu. Tom opracował zespół Komisji Historycznej w składzie: Konrad Josiński, Tadeusz Kalinowski, Czesław Kopczyński, Stefan Sokolnicki, Michał Wiland, Zbigniew Zieliński;
- Tom IV wydany w 2014 r. zawiera zaktualizowane biogramy z podaniem daty śmierci i miejsca pochówku. Zawiera też płytę CD z biogramami z poprzednich tomów. Razem w czterech tomach są zawarte biogramy 202 osób.

Autor artykułu o *Sowniku Biograficznym* [1] - Jerzy Nawrot obliczył, że 95 (47%) biogramów dotyczy pracowników uczelni i instytutów naukowo-badawczych, 70 (35%) osób to pracownicy przemysłu, w tym energetyki, trakcji elektrycznej i telekomunikacji, 20 (10%) osób to grupa budowniczych dużych obiektów i sieci

elektroenergetycznych. Najmniejszą grupę kilkanaście osób (8%) stanowią projektanci. Na zakończenie artykułu autor napisał: Publikacją biogramów pokazujemy, jak nasi zasłużeni Koledzy spełniają zadanie: być Narodowi użytecznym, a my dbamy o to, by ich cenny trud ocalić od zapomnienia.

Kolejnym przykładem popularyzacji środowiska elektryków jest pozycja p/t: *Twórcy Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej* [3]. Są to materiały z sesji okolicznościowej zorganizowanej 10.10.2009 r. w 60. rocznicę uzyskania przez Wydział Elektryczny Politechniki Wrocławskiej. Wydawnictwo na 191 stronach zawiera wprowadzenie omawiające zorganizowaną sesję, materiały biograficzne i wspomnieniowe 22 Twórców Wydziału opracowane przez 29 autorów oraz Posowiec od Wydawcy sygnowane wtedy przez Oddziałową Komisję Historyczną.

Ważną pozycją upamiętniającą działalność elektryków dolnośląskich jest *Historia elektroenergetyki dolnośląskiej* wydana w roku 1992 z inspiracji przewodniczącego Sekcji Energetycznej Oddziału w śp. Kolegi Józefa Pupki [5].

Z innych form upamiętnienia wymienić należy dwukrotny patronat Roku SEP:

- Patronem Roku 2011 był Prof. Jan Kożuchowski - twórca i długoletni Dyrektor Instytutu Automatyki Systemów Energetycznych;
- Patronem Roku 2021 ustanowiono Prof. Jerzego Skowrońskiego, założyciela Wrocławskiej Szkoły Materiału Elektrycznego, pioniera energetyki dolnośląskiej.

Wydawano też z tej okazji stosowne materiały.

Znaczącą rolę w upamiętnieniu nauczycieli akademickich, naszych wychowawców i mistrzów spełniły uroczystości jubileuszowe Profesorów:

- Jana Trojaka w 2013 roku z okazji setnej rocznicy urodzin,
- Romana Kurdziela w 2014 r. z okazji 110 rocznicy urodzin,
- Konstantego Wołkowińskiego w 2015 r. z okazji setnej rocznicy urodzin,
- Mariana Suskiego w 2015 r. z okazji 110 rocznicy urodzin.

Uroczystości te odbywały się z udziałem Rodzin Profesorów. Obejmowały część religijną - Mszę św., spotkanie i modlitwę przy grobie, sesją poświęconą Jubilatowi, na której prezentowano sylwetkę Jubilata, jego

osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, działalność w Stowarzyszeniu i wspomnienia uczniów.

W obszernej prezentacji na sesji historycznej zorganizowanej z okazji 40 lat działalności Komisji Historycznej Oddziału wrocławskiego 5.10.2023 roku oraz w artykule p/t: *Upamiętnienie zasłużonych elektryków wrocławskich w Politechnice Wrocławskiej, w Oddziale Wrocławskim SEP i w innych instytucjach Wrocławia* [6] członkowie Komisji Historycznej Kol. Krzysztof Pieńkowski ilustruje i omawia różne formy i sposoby uczczenia wybitnych elektryków Wrocławia przez: tablice pamiątkowe, nadawanie nazw gmachom Politechniki, salom wykładowym. Oddziałowi Wrocławskiemu SEP nadano Patrona - prof. Kazimierza Idaszewskiego - pierwszego Dziekana Wydziału, za ożyciela i pierwszego Prezesa Oddziału.

Poniżej przedstawiamy biogramy ośmiu zasłużonych elektryków wrocławskich, którzy w 2025 roku będą obchodzić okrągłe jubileusze. Przedstawieni Jubilaci byli profesorami Politechniki Wrocławskiej i wychowawcami licznych pokoleń wrocławskich elektryków.

2. BIOGRAMY JUBILATÓW

2.1. Jarosław Kuryłowicz (1905 - 1990)

Prof. Jarosław Kuryłowicz ukończył w 1937 r. Oddział Elektrotechniczny Politechniki Lwowskiej. Po studiach pracował jako asystent w Katedrze Pomiarów Elektrycznych Politechniki Lwowskiej pod kierownictwem prof. W. Krukowskiego, a następnie w Głównym Urzędzie Telefonicznym w Warszawie. Po wojnie objął

kierownictwo Centralnego Laboratorium Zakładów Energetycznych Okręgu Dolnośląskiego (tzw. licznikowni) we Wrocławiu.

W 1948 r. podjął pracę na Politechnice Wrocławskiej na stanowisku zastępcy profesora w Katedrze Wysokich Napięć pod kierownictwem prof. J. I. Skowrońskiego. Równocześnie rozpoczął pracę w organizowanym również przez prof. Skowrońskiego Zakładzie Materiałoznawstwa Elektrotechnicznego Instytutu Elektrotechniki z siedzibą we Wrocławiu, gdzie prowadzi prace naukowe w dziedzinie materiałoznawstwa elektrycznego ze szczególnym uwzględnieniem pomiarów magnetycznych oraz miernictwa precyzyjnego. Wyniki prac publikował w Przeglądzie Elektrotechnicznym i w Biuletynie Informacyjnym Głównego Urzędu Elektrotechniki. W latach 1954-1956 prof. J. Kuryłowicz był redaktorem oddziałowym Zeszytów Naukowych Politechniki Wrocławskiej dla kierunku Elektryka. W 1956 r. otrzymał stanowisko docenta. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1964 r.

W październiku 1960 r., po przejściu na emeryturę prof. K. Idaszewskiego, prof. Kuryłowicz objął po nim kierownictwo Katedry Pomiarów Elektrycznych. Prowadzone przez niego i jego Zakład prace naukowe dotyczyły głównie aparatury do pomiarów magnetycznych dla potrzeb przemysłu i instytutów naukowych. Jako ukoronowanie swoich prac wydał w 1962 roku za pośrednictwem WNT książkę pt. *Badanie materiałów magnetycznych*. Była to wtedy jedna z nielicznych w tej dziedzinie monografii w Polsce. Publikacja zawierała

informacje dotyczące właściwości materiałów magnetycznych, będące wynikiem długoletniej pracy autora w Zakładzie Materiałoznawstwa Elektrotechnicznego Instytutu Elektrotechniki oraz miernictwa magnetycznego. W 1971 r. wydał skrypt pt. *Wybrane działy precyzyjnego miernictwa elektrycznego*.

W 1966 był prodziekanem ds. nauki na Wydziale Elektrycznym. W okresie reorganizacji Politechniki w 1968 roku, prof. J. Kuryłowicz wspólnie z prof. A. Jellonkiem zorganizował Instytut Metrologii Elektrycznej, gdzie objął funkcję I zastępcy dyrektora i kierownika Zakładu Pomiarów Precyzyjnych. Był czynnym członkiem SEP.

O zainteresowaniu prof. J. Kuryłowicza rozwojem kadry naukowej świadczy fakt, że był promotorem 16 prac doktorskich oraz recenzentem 5 habilitacji. Za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne otrzymał między innymi liczne odznaczenia państwowe i uczelniane oraz Złotą Odznakę Honorową Stowarzyszenia Elektryków Polskich i Medal im. Profesora M. Pożaryskiego.

Wg biogramu opracowanego przez Zbigniewa Orzeszkowskiego [2].

2.2. Paweł Jan Nowacki (1905 - 1979)

Członek honorowy SEP. Urodził się 25.06.1905 roku w Berlinie, gdzie w latach 1911-1919 uczęszczał do szkoły powszechnej i gimnazjum matematyczno-przyrodniczego.

W marcu 1919 r. przekradł się przez granicę do Poznania, gdzie w 1924 r. uzyskał maturę. Studia wyższe odbył na Politechnice Lwowskiej, którą ukończył w 1929 roku, uzyskując dyplom inżyniera elektryka z wynikiem celującym, nie zdając egzaminu dyplomowego, co było na Politechnice Lwowskiej przypadkiem bez precedensu. Jeszcze w czasie studiów napisał monografię *Przerywacze elektryczne* (1924), wygrał konkurs na oświetlenie przystanków tramwajowych w Warszawie i Krakowie (1925) i został asystentem prof. K. Idaszewskiego w Katedrze Miernictwa Elektrycznego (1928).

W 1930 r. rozpoczął pracę zawodową w polskich zakładach Siemens w Lwowie. W wieku 26 lat został starszym inżynierem w Siemens-Schuckertwerke w Berlinie. W 1931 r. wrócił do Polski i objął stanowisko adiunkta w Katedrze Maszyn Elektrycznych Politechniki Lwowskiej. W 1936 r. przechodził do pracy w przemyśle (Zakład Siemens na Górnym Śląsku) i elektryfikuje wiele obiektów, m.in. uruchamia pierwsze skipowe urządzenie wyciągowe w kopalni Skarboferm w Chorzowie. Pracę doktorską pt. *Nowy sposób obliczania linii dalekosieżnych metodą wykresów kołowych* obronił 12. 07.1937 r. Był drugim doktorem z zakresu elektrotechniki Politechniki Lwowskiej.

W 1937 r., na zlecenie Ministerstwa Komunikacji, przebywał przez wiele miesięcy w Anglii, skąd odbierał sprzęt elektrotechniczny, lokomotywy elektryczne i prostowniki rtęciowe dla elektryfikacji warszawskiego węzła kolejowego. Później, w latach wojny był już znany i ceniony w IEE (The Institution of Electrical Engineers) oraz wśród kierownictwa angielskiego przemysłu elektrotechnicznego, dlatego został wciągnięty do pracy naukowej w Royal Aircraft Establishment.

W chwili wybuchu wojny był dyrektorem technicznym Fabryki Kabli w Będzinie. Przez Węgry i Francję dostał się

do Anglii. Jeszcze we Francji dosta nominację na porucznika czasu wojny. W 1942 roku na wezwanie Air Ministry of Aircraft Production zaczą pracę jako naukowiec: Technical Officer, Scientific Officer, Senior Scientific Officer w Royal Aircraft Establishment w Farnborough. Pracowa w randze Wing Commander (pp k lotnictwa). Jako szef laboratorium komunikacji impulsowej projektowa , modelowa , sprawdza wartość praktyczną sprzętu radarowego w samolotach, nadzorowa serie próbn e i serie przemys owe. Wyniki tych prac, w których rozszyfrowa niemieckie urządzenia nawigacyjne na wieży Eiffla, zosta y opublikowane w języku angielskim. Większość prac uznano za tajne. Po wojnie nie mógł od razu wrócić do kraju, ponieważ w Anglii by dopuszczony do spraw Top Secret. W latach 1945-1946 wyk ada w City and Guilds College Uniwersytetu Londyńskiego jako Visiting Profesor.

W 1947 roku, po blisko 7-letniej, ale jakże owocnej tu aczce, wróci do kraju. W latach 1947-1954 by szefem dzia u studiów Centralnego Zarządu Energetyki w Warszawie. By m.in. odpowiedzialny za opracowanie 3-letniego i 6-letniego planu elektryfikacji Polski. W lipcu 1947 r. objął Katedrę Maszyn Elektrycznych na Politechnice Wrocławskiej i zosta mianowany profesorem kontraktowym. By to zasadniczy okres Jego zainteresowania maszynami elektrycznymi. Stworzy zespół dydaktyczny, wyposaży laboratoria i zainicjowa badania naukowe. W dzień wyk ada i organizowa , w nocy pisa skrypty dla studentów. Jego wyk ady by y porywające, lecz trudne do notowania. Nauczanie traktowa w sposób przys ościowy, łączy je z pracami naukowymi, mającymi zdecydowanie perspektywiczny charakter. Inicjowa opracowania teoretyczne, stwarza koncepcje nowych maszyn i nowych struktur konstrukcyjnych, podejmowa unowocześnienie metod pomiarowych maszyn elektrycznych i ich uk adów. Mia dar sugestywnego przekonywania do nowego problemu.

Nominację na profesora zwyczajnego otrzyma w 1955 roku, a cz onkiem rzeczywistym PAN zosta w 1961 roku. W okresie pracy na Politechnice Wrocławskiej by doradcą technicznym w Fabryce Maszyn Elektrycznych DOLMEL we Wrocławiu, gdzie wychowa kadrę konstruktorów. Wypromowa ok. 20 doktorów nauk technicznych, którzy zasilili kadrę PAN-u, bądź objęli stanowiska ministerialne. W marcu 1953 roku, gdy zosta powo any na kierownika Katedry Elektrotechniki Teoretycznej Politechniki Warszawskiej, przeniós się na sta e do Warszawy. Po śmierci prof. Drewnowskiego objął w tym samym roku Katedrę Miernictwa Elektrycznego, a w latach 1958-1975 kierowa Katedrą Energetyki Jądrowej na Wydziale Mechaniki, Energetyki i Lotnictwa Politechniki Warszawskiej.

W 1953 r. by cz onkiem Prezydium Polskiego Komitetu ds. Pomiarów i Automatyki, a Zak adem Elektrotechniki PAN kierowa do końca 1957 r. W 1958 r. zosta powo any na stanowisko naczelnego dyrektora Instytutu Badań Jądrowych. Uruchomi pierwszy polski reaktor jądrowy w Świerku oraz cyklotron w Krakowie.

Za zas ugi na polu automatyki prof. Nowacki zosta powo any na cz onka Królewskiej Szwedzkiej Akademii Technicznej i odznaczony. By jednym z za ożycieli IFAC (Międzynarodowej Federacji Automatyki), której zosta obrany prezydentem w 1966 r. W latach 1968-1969 przebywa w USA jako wiceprzewodniczący Komisji ONZ

ds. technologii energetyki jądrowej dla krajów rozwijających się.

W 1964 r., po pierwszym zawale mięśnia sercowego, bierze urlop bezp atny i wyjeżdża do Francji, ale i tam pracuje. Wyk ada fizykę i technikę plazmy w Saclay i pisze książkę *Physique des plasmas*, wydaną w 1965 r. Niestety nie przetumaczył jej na język polski, jak zresztą wielu innych prac wydrukowanych w językach: angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. Przez 5 lat (1970-1975) kierowa Stacją Naukową PAN w Paryżu. W 1975 roku, w wieku 70 lat, wraca do kraju i przechodzi na emeryturę. Jego energia i wszechstronne zainteresowania nie pozwalają mu jednak odpoczywać. Zostaje przewodniczącym rady naukowej Instytutu Biocybernetyki i Inżynierii Biometrycznej PAN oraz doraźnie konsultantem Ministerstwa Energetyki i Energii Atomowej. Zajmuje się zagadnieniami energetyki wodoru i metanolu. Jego ostatnia praca *Perspektywy wykorzystania wodoru jako paliwa przysz ości* zostaje wydana po Jego śmierci.

By odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski z gwiazdą.

Zmarł 23. maja 1979 r. w Warszawie i zosta pochowany na cmentarzu wojskowym na Powązkach.

XXXV WZD SEP w roku 2010 nada pośmiertnie prof. P. J. Nowackiemu godność Cz onka Honorowego SEP.

Wg biogramu który opracowa Henryk Mońka [2]

2.3. Marian Suski (1905 – 1993)

Cz onek Honorowy SEP, Cz onek Honorowy PTETiS. Marian Franciszek Suski urodził się 2 listopada 1905 w Kielcach, zmarł 25 grudnia 1993 we Wrocławiu.

By niezwykłą osobowością przed wojną oficer, olimpijczyk, w czasie wojny uczestnik obrony Warszawy odznaczony Krzyżem Walecznych, jeńiec oflagu w Murnau i uczestnik konspiracji

w tym obozie.

W pierwszych latach po wojnie Marian Suski by pionierem przemys u Dolnego Śląska organizując produkcję odbiorników radiowych w Dzierżoniowie. W 1947 roku zosta pracownikiem naukowym Politechniki Wrocławskiej prowadząc w roku akademickim 1948/49 wyk ady z radiotechniki.

W ramach pracy naukowej zajmowa się techniką mikrofalową uzyskując w 1957 roku tytuł kandydata nauk (ówczesny odpowiednik doktora). W 1959 roku zosta mianowany profesorem. Od 1968 roku kierowa Zak adem Teorii Techniki Mikrofalowej, który zorganizowa .

Za dzia alność społeczną w Stowarzyszeniu Elektryków Polskich otrzyma 1987 roku tytuł Cz onka Honorowego SEP. Profesor dzia a także społecznie w stowarzyszeniach naukowych i w Polskim Związku Sermierzym, a za dzia alność w organizacjach katolickich, m. in. w Klubie Inteligencji Katolickiej zosta uhonorowany przez papieża Jana Pawła II medalem Pro Ecclesia et Pontifice.

Profesor aktywnie sprzeciwia się opresyjnemu ustrojowi komunistycznemu w 1968 roku i w stanie wojennym, co nie utrudniało mu kariery naukowej.

Jako wybitny uczony, wychowawca licznych pokoleń studentów i wspó pracowników Profesor Marian Suski by otoczony szacunkiem i uznaniem ca ego środowiska.

Profesor Suski zosta patronem budynku C-5 Wydzia u Elektroniki Politechniki Wroc awskiej przy ul. Janiszewskiego, gdzie od 2005 roku znajduje się teŝ p askorzeŝba z Jego podobizną.

Profesor Marian Suski jest autorem znakomicie napisanych wspomnień wydanych dwukrotnie przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wroc awskiej.

Profesor zmar w kościele podczas mszy w pierwszy dzień Boŝego Narodzenia 1993 roku. Grób znajduje się na cmentarzu przy ul. Bujwida we Wroc awiu.

2.4. Tadeusz Tomankiewicz (1915 – 1969)

Urodzi się 3.01.1915 roku w odzi, gdzie ukończy szko ę powszechną i gimnazjum im. G. Narutowicza. W 1935 roku rozpoczą studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, które przerwa w 1938 r., w celu odbycia s uŝby wojskowej w Szkole Podchorążych ączności w Zegrzu. W czasie okupacji, w 1940 r. zosta wywieziony do

Niemiec na roboty przymusowe; za próbę ucieczki odby karę więzienia. W 1942 r. pracowa w Krakowie jako monter elektryk, w 1943 r. przygotowywa w kieleckiem ucznió do egzaminów maturalnych, pracowa teŝ jako gajowy w okolicach Rabki.

Po wyzwoleniu w 1945 roku wróci do Krakowa i kontynuowa studia na Politechnice Śląskiej, na Wydziale Elektrycznym, sekcja radiotechniczna. W 1946 r. przyjecha do Wroc awia, by dokończyć przerwana przez wojnę naukę na Politechnice Lwowskiej. W tym samym roku uzyska dyplom magistra inŝyniera elektryka, zosta kierownikiem radiostacji w Żórawinie i jednocześnie asystentem w Katedrze Radiotechniki Politechniki Wroc awskiej. Tam, do 1949 r. pracowa jako asystent, a od 1951 r. jako zastępca profesora. W 1952 r. uzyska tytu doktora nauk technicznych za pracę Dobór optymalnych warunków pracy anteny przeciw-zanikowej . Od 1954 r. docent etatowy, a od 1962 r. - profesor nadzwyczajny, Kierownik Katedry Techniki Nadawczej, a w 1964 r. Katedry Radiotechniki na Wydziale ączności Politechniki Wroc awskiej.

Jednocześnie od 1946 r. rozpoczą pracę w Polskim Radiu we Wroc awiu, w 1950 r. pe ni funkcję G ównego Inŝyniera, a od 1952 r. kierownika Zespo u Radiostacji we Wroc awiu. Od 1954 r. zorganizowa i kierowa pracami Ośrodka Badawczo-Doświadczalnego przy Centralnym Zarządzie Radiostacji we Wroc awiu, a w latach 1956-1962 kierowa Oddzia em Instytutu ączności we Wroc awiu.. W latach 1952-1954 by prodziekanem, a w 1954-1955 dziekanem Wydzia u ączności i następnie w latach 1962-1964 i 1964-1965 prodziekanem na Wydziale Elektroniki Politechniki Wroc awskiej, powsta ym w po owie lat 60-tych.

Otrzyma wiele odznaczeń państwowych, resortowych, otrzyma liczne nagrody m. in. od rektora Politechniki Wroc awskiej.

Wychowawca licznego grona radiotechników, wybitny specjalista z zakresu anten i propagacji fal radiowych. Pasją prof. Tomankiewicza by o opracowanie metody lokalizacji

soczewek i ży wodnych w kopalniach środkami radiowymi - rozpoczą badania teoretyczne i doświadczalne, jednak przedwczesna śmierć uniemożliwi a uzyskanie znaczących wyników. Interesowa się również ochroną środowiska przed promieniowaniem elektromagnetycznym. By autorem lub wspó autorem 16 opublikowanych prac naukowych. Wyniki prac badawczych prof. Tomankiewicza i Jego wspó pracowników zosta y opublikowane w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych.

Zaginą podczas samotnej wyprawy na Ślęŝę we wrześniu 1969 roku. Przez wiele tygodni trwa y intensywne poszukiwania prof. Tomankiewicza. Dok adna data śmierci nie jest znana. Pochowany zosta na cmentarzu przy ul. Bujwida we Wroc awiu.

Wg oprac. Alicji Staroń, Ryszarda Bieganowskiej [2].

2.5. Jerzy Bromirski (1915 – 1989)

Urodzi się 13.05.1915 r. w Kijowie. Wraz z rodzicami przyjecha do Polski w 1920 r. W latach 1924-1932 uczęszcza do Państwowego Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Pabianicach. W roku akademickim 1932/33 by s uchaczem Wydzia u Matematyczno-Przyrodniczego Uniwersytetu Warszawskiego. W 1933 r. wstąpi do wojska, w 1937 roku ukończy Szko ę Podchorążych Inŝynierii w Warszawie i rozpoczą s uŝbę w Nowym Dworze, w batalionie elektrotechnicznym w stopniu podporucznika saperów. W 1938 r. otrzyma zezwolenie na studia (poza s uŝbą) na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej. Bra udzia w kampanii wrześniowej, dosta się do niewoli, w której przebywa do 1945 r. Po powrocie do kraju zosta przyjęty ponownie na I rok studiów na Wydziale Elektrycznym Politechniki ódzkiej. W 1946 r. przeniós się na II rok studiów na Wydziale Mechaniczno-Elektrotechnicznym Politechniki Wroc awskiej, które ukończy w 1950 roku.

W latach 1948-1954 pe ni funkcję pomocniczego pracownika naukowego przy Katedrze Telemekhaniki i Automatyki; adiunkt w 1953 r. i zastępca profesora w 1954 roku, kierowa Zak adem Urządzeń Telemekhanicznych. W 1958 r. zosta mianowany docentem i wtedy zają się informatyką, o której mówi mój eksperyment . Eksperyment związany by ze wspó pracą z ZE Elwro , gdzie prof. Bromirski by w latach 1959-1961 g ównym konstruktorem ds. maszyn matematycznych. W tym okresie powstawa y Odra 1001, 1002 i 1003 - pierwsze seryjnie produkowane maszyny cyfrowe. Efektem tego dzia ania by o powo anie na Wydziale ączności Politechniki Wroc awskiej w 1962 roku specjalności maszyny matematyczne , a w 1963 r. utworzenie pierwszej w Polsce Katedry Konstrukcji Maszyn Cyfrowych.

W 1964 r. uzyska tytu profesora nadzwyczajnego, a w 1972 - zwyczajnego. Z Katedry Konstrukcji Maszyn Cyfrowych, której by kierownikiem, utworzono w 1968 r. Instytut Cybernetyki Technicznej, gdzie pe ni funkcję zastępcy dyrektora. W latach 1955-1956 pe ni funkcję dziekana Wydzia u ączności, w latach 1970-1978 Wydzia u Elektroniki, a w latach 1978-1981 Wydzia u Informatyki i Zarządzania. W po owie lat siedemdziesiątych prof. Bromirski powo a specjalność inŝynieria oprogramowania na Wydziale Informatyki i Zarządzania.

Prof. Bromirski by autorem ok. 70 prac naukowych, w tym kilku podręczników. Wychowa liczne pokolenia studentów i pracowników naukowych. Wypromowa 33 doktorów, w tym 4 habilitowanych. 11 zachowanekw zostają profesorami, w tym 4 na uczelniach zagranicznych. Recenzowa ponad 50 prac doktorskich i habilitacyjnych.

Cz onek Komitetu Informatyki PAN, Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej i innych stowarzyszeń naukowych oraz rad naukowych. By m.in. cz onkiem Państwowej Rady Informatyki, Zespołu Elektryzacji i Automatykacji Rady Głównej Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, Zakładu Automatyki Kompleksowej PAN, cz onkiem za ożycielem Polskiego Towarzystwa Informatycznego. W SEP działa w Komisji ds. Naukowych w latach 1965-1972, jako jej cz onek i przewodniczący (1966-1971). Prof. Bromirski otrzyma wiele odznaczeń państwowych oraz za zasługi dla Politechniki Wrocławskiej.

Zmar nagle 14. marca 1989 r. we Wrocławiu i został pochowany na cmentarzu Św. Rodziny na Sępolnie.
Wg oprac. Alicji Staroń, Ryszarda Bieganowskiej [2].

2.6. Konstanty Wo kowiński (1915 - 1987)

Cz onek Honorowy SEP, Cz onek Honorowy PTETiS. Prof. K. Wo kowiński pracował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej od 1945 r. do 1985 r., kolejno na stanowiskach starszego asystenta, adiunkta, zastępcy profesora, starszego wykładowcy, docenta, profesora nadzwyczajnego (od 1968 r.) i profesora zwyczajnego (od 1973 r.). Profesor Konstanty

Wo kowiński stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1960 r. a w 1964 r. stopień doktora habilitowanego. Rozprawy, będące podstawą nadania tych stopni naukowych, dotyczą zasad wymiarowania uziomów elektroenergetycznych. W wyniku jego prac badawczych powstały książki: *Uziemienia urządzeń elektroenergetycznych* oraz *Instalacje elektroenergetyczne*, którą wyróżniono II nagrodą w konkursie SEP na najlepszą książkę naukowo-techniczną wydaną w latach 1959-1968. Profesor Konstanty Wo kowiński był ponadto inicjatorem i współautorem podręczników akademickich *Urządzenia elektroenergetyczne* oraz *Komputerowe projektowanie urządzeń elektroenergetycznych*. Jego łączny dorobek autorski i współautorski stanowi wiele publikacji krajowych i zagranicznych. Profesor Konstanty Wo kowiński był 14 lat (1954-1968) kierownikiem Katedry Urządzeń Elektrycznych, 17 lat (1968-1985) kierownikiem Zakładu Urządzeń Elektroenergetycznych w Instytucie Energoelektryki. Przez 5 lat był prodziekanem, a następnie 15 lat (1966-1981) dziekanem Wydziału Elektrycznego. W kierowanej przez niego Katedrze i Zakładzie obroniono 16 rozpraw doktorskich (w 14 był promotorem) i 6 rozpraw habilitacyjnych.

Profesor Konstanty Wo kowiński był inicjatorem i organizatorem lub współorganizatorem wielu międzynarodowych konferencji naukowo-technicznych z dziedziny uziemień i ochrony przeciwporażeniowej. Profesor Wo kowiński był cz onkiem m.in. SEP, PTETiS, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Rady Naukowej COBR Elektromontaż, Rady Naukowej ZBiPM Cuprum, Rady Naukowej Wojskowego Instytutu Techniki

Inżynierskiej. W kadencjach od XVII do XXXI (1963-1987) był cz onkiem Sądu Koleżeńskiego Oddziału, a od 1985 r. pełnił funkcję przewodniczącego zespołu kwalifikacyjnego do spraw specjalizacji zawodowej inżynierów elektryków w Oddziale Wrocławskim SEP. Przez wiele lat był cz onkiem Rady Programowej Wiadomości Elektrotechnicznych oraz cz onkiem komitetu redakcyjnego Wydawnictw Naukowo-Technicznych.

Działalność Profesora Konstantego Wo kowińskiego została wyróżniona licznymi odznaczeniami państwowymi, Medalem za Wybitne Zasługi dla Rozwoju Politechniki Wrocławskiej oraz Odznaką Honorową SEP (1972), Medalem im. Prof. M. Pożaryskiego i Złotą Odznaką Honorową NOT. W 1987 r. został Cz onkiem Honorowym SEP. Profesor Konstanty Wo kowiński otrzymał 9 nagród I i II stopnia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki oraz I nagrodę Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. Senat Politechniki Wrocławskiej w 1984 r. przyznał mu nagrodę za wybitne osiągnięcia w zakresie dydaktyki. Nazwisko Profesora Konstantego Wo kowińskiego wymienione jest na honorowej tablicy wybitnie zasłużonych dla rozwoju Politechniki Wrocławskiej. Zmarł 1 czerwca 1987 roku. Pochowany na cmentarzu osobowickim we Wrocławiu.
Wg oprac. Zdzisława Teresiaka [2].

2.7. Marian Piekarski (1925-2010)

Cz onek Honorowy PTETiS. Prof. M. Piekarski rozpoczął pracę w Politechnice Wrocławskiej w 1956 r., będąc jeszcze studentem czwartego roku studiów. W latach 1966-1972 był prodziekanem Wydziału Elektroniki, w latach 1972-1978 i 1987-1991 zastępcą dyrektora Instytutu Telekomunikacji i Akustyki, a w roku 1981 jego dyrektorem.

Zainteresowania naukowe i dydaktyczne prof. M. Piekarskiego dotyczą teorii obwodów i sygnałów, szczególnie cyfrowego przetwarzania sygnałów. Był uznanym specjalistą w tej dziedzinie. Znaczące wyniki uzyskał w zakresie rozwinięcia i zastosowania metod topologicznych analizy i syntezy układów elektronicznych, metod syntezy układów mikroelektronicznych, badań bezwzględnej stabilności wielowrotników oraz układów wielowymiarowych, metod bezpośredniej syntezy układów analogowych, dyskretnych i cyfrowych metodami przestrzeni stanów, metod interpolacji macierzami rzeczywistymi dodatnimi i macierzami rzeczywistymi ograniczonymi. Jego prace są cytowane przez wielu zagranicznych autorów. Profesor M. Piekarski był promotorem 14. prac doktorskich, autorem ponad 120. prac naukowych, w tym opublikowanych w czasopiśmie krajowych PAN (*"Archiwum Elektrotechniki"*, *"Rozprawy Elektrotechniczne"*, *"Bulletin of the Polish Academy of Sciences"*) i zagranicznych (*"IEEE Trans, on CAS"*, *"Proc. of IEE"*, *"International Journal of Circuit Theory and Applications"*, *"Electronics Letters"*, *"Journal of Franklin Institute"*, *"ISCAS"*, *"ECCTD"*, *"ISYNT"*).

Prof. M. Piekarski był cz onkiem Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Komitetu Narodowego Międzynarodowej Unii Radiowej (URSI), prezesem Wrocławskiego Towarzystwa

Naukowego. By również członkiem The Editorial Board międzynarodowego czasopisma naukowego "International Journal of Circuit Theory and Applications". Prof. M. Piekarski zmarł 24.10.2010 roku.

Według książki wydanej na 50-cio lecie wydziału w Elektroniki oraz strony internetowej Wydziału w [4].

2.8. Marian Cegielski (1925 – 2012)

Członek Honorowy SEP, Członek Honorowy PTETiS. Prof. Cegielski studiował w latach 1947-1952 na Wydziale Elektrycznym Politechniki Wrocławskiej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał w 1961 r., a stopień doktora habilitowanego - w 1969 r. Tytuł profesora nadzwyczajnego otrzymał w 1982 roku, a stanowisko profesora zwyczajnego

w 1991 roku. Na Politechnice Wrocławskiej, pracował od 1952 r. do emerytury (przed emeryturą jako kierownik Zakładu Sieci i Systemów Elektroenergetycznych Instytutu Energoelektryki). W latach 1958-1964 i 1968-1972 pracował na pół etatu w Instytucie Automatyki Systemów Energetycznych. Oprócz tego pełnił funkcje: przewodniczącego Sekcji Sieci i Systemów Elektroenergetycznych Komitetu Elektrotechniki PAN, członka Komitetu Energetyki PAN, rzeczoznawcy SEP, członka Rady Naukowych IASE i Instytutu Elektrotechniki, członka kilku towarzystw naukowych, członka Centralnej Komisji do Spraw Tytułu w Naukowym i Stopni Naukowych oraz członka Komitetu Badań Naukowych - dwie kadencje (zespoły T10, Elektrotechnika i Energetyka). Pełnił także funkcje: koordynatora w ramach wielostronnej współpracy Akademii Nauk państw Europy wschodniej. W latach 1975-1978 pełnił funkcję prodziekana, a w latach 1984-1990 dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej przez dwie kolejne kadencje.

Prof. Cegielski posiada w dorobku naukowym 132 pozycje, w tym 75 prac opublikowanych. Jest również autorem książki pt. Sieci i systemy elektroenergetyczne, współautorem książki z zakresu jakości energii elektrycznej wydanej za granicą oraz rozdziału w Poradniku Inżyniera Elektryka. Jego działalność naukowa od szeregu lat koncentrowała się wokół zagadnień wykorzystywania metod statystycznych do określenia parametrów stanu pracy systemu elektroenergetycznego. Zajmował się on także sposobami jakościowej i ilościowej oceny stabilności lokalnej systemu oraz optymalizacją jego konfiguracji.

Do osiągnięć profesora po ostatniej nominacji zaliczyć należy kierowanie pracami z zakresu: weryfikacji wstępnej danych pomiarowych w systemie on-line, badań stabilności lokalnej systemów połączonych oraz analizy odpowiedzi systemu elektroenergetycznego na wymuszenia. Prace te znalazły swój wyraz w postaci wdrożonych programów, za które otrzymał dwie nagrody zespolone Ministra. W zakresie tych prac profesor współpracował z ośrodkami zagranicznymi. Był przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego dwóch Sympozjów Międzynarodowych, a także przewodniczył lub opracowywał referaty generalne na kilkunastu konferencjach ogólnokrajowych i międzynarodowych.

Prof. Marian Cegielski był uznanym specjalistą w dziedzinie systemów elektroenergetycznych. Był promotorem 12 przewodów doktorskich i rozpraw

habilitacyjnych oraz recenzentem licznych rozpraw doktorskich i habilitacyjnych. Działalność profesora posiadała cechy szkoły naukowej. Profesor M. Cegielski był recenzentem dwóch książek i licznych artykułów. Prowadził seminaria naukowe Systemy Energetyczne. Jest współautorem 5 skryptów akademickich. Za podręcznik akademicki Sieci i systemy elektroenergetyczne otrzymał nagrodę Ministra. W roku 2005 uzyskał prestiżową Nagrodę Siemens, którą bardzo sobie cenił.

Przez wiele lat był członkiem Zarządu Oddziału Wrocławskiego SEP, przewodniczącym sekcji odczytowej i członkiem Sekcji Energetycznej oraz przewodniczącym Sądu Koleżeńskiego Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Wrocławskiej. Był inicjatorem, organizatorem i wieloletnim przewodniczącym Komisji ds. Modyfikacji i Studentów Oddziału Wrocławskiego SEP. Brał udział w pracach Centralnej Komisji ds. Studentów i Modyfikacji SEP jako jej członek, a następnie wiceprzewodniczący.

Profesor M. Cegielski był odznaczony m. in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką Honorową SEP (1972), Złotą Odznaką Honorową NOT (1975) oraz medalami uczelnianymi i SEP. Otrzymał szereg nagród Ministra i Rektora. W 1994 r. został Członkiem Honorowym SEP i Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, a w 1998 r. otrzymał godność doktora honoris causa Uniwersytetu Technicznego w Mariupolu (Ukraina). Był odznaczony Medalem Wyrbitnie Zasłużonego dla Politechniki Wrocławskiej, Medalem im. Prof. K. Idaszewskiego oraz Medalem pamiątkowym 90-lecia SEP. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe nadało pośmiertnie prof. M. Cegielskiemu godność Członka Honorowego. Za działalność z modyfikacją otrzymał dnia 9.01.2009 r. statuetkę laureata drugiej edycji konkursu SEP o tytuł wyróżniającego się nauczyciela, wychowawcy i przyjaciela modyfikacji.

Wg biogramu opracowanego przez Ryszarda Sroczyńskiego oraz Zbigniewa Lubczyńskiego [2].

3. ZAKOŃCZENIE

Przedstawionym Jubilatom zorganizujemy stosowną uroczystość w 2025 roku. Zamierzamy zainteresować tematem i zaprosić jako współorganizatorów Wrocławskie Towarzystwo Naukowe, Polskie Towarzystwo Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Wrocławskie Towarzystwo Miłośników Historii oraz Wydział Politechniki Wrocławskiej, z którymi związani byli Jubilaci.

4. BIBLIOGRAFIA

1. Nawrot J.: O sowniku biograficznym Zasłużonych Elektryków Wrocławskich, Informator Oddziału Wrocławskiego SEP, nr 24, styczeń 2024, str. 28.
2. Sownik biograficzny Zasłużonych Elektryków Wrocławskich, T1÷4, Wydawnictwo Oddziału Wrocławskiego SEP, Wrocław 1997, 2001, 2005. 2014.
3. Twórcy Wydziału Elektrycznego Politechniki Wrocławskiej. Praca zbiorowa zespołu w składzie: Andrzej Kostowski, Zbigniew Pohl, Jan Zawilak. Opracowanie redakcyjne: Zbigniew Pohl, Zbigniew Lubczyński. Wydawnictwo Oddziału Wrocławskiego SEP - Komisji Historycznej Oddziału, Wrocław 2009.
4. 50 lat Wydziału Elektroniki Politechniki Wrocławskiej, Praca zbiorowa, Wrocław 2003.

5. Historia elektroenergetyki dolnośląskiej. Stowarzyszenie Elektryków Polskich, Oddział Wrocławski, Wrocław, 1989 r. Komitet Redakcyjny: Jerzy Beyer, Tadeusz Kalinowski, Stefan Sokolnicki, Marcin Starczyk, Michał Wiland (przewodniczący), Zbigniew Zieliński, Jan Ziętkiewicz.
6. Pieńkowski K.: Upamiętnienie zasłużonych elektryków wrocławskich w Politechnice Wrocławskiej, w Oddziale Wrocławskim SEP i w innych instytucjach Wrocławia, Informator Oddziału Wrocławskiego SEP, nr 24, styczeń 2024, str. 41-46.

OUTSTANDING WROCLAW JUBILARIANS OF 2025 YEAR

The article presents the activities of the Wrocław Branch of SEP to commemorate the most outstanding electricians in Wrocław and the celebration of anniversaries planned in 2025. The profiles of the Jubilarians are also presented.

Keywords: Wrocław, professors of technical university, anniversaries.